

Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21043>

Özet

Epistemolojik İnançlar Ölçeği, bireylerin bilginin doğası ve bilme süreci hakkındaki inançların ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araç olan Epistemic Belief Inventory'nin (EBI) Türkçe'ye uyarlanmış versiyonudur. Bu uyarlama çalışması, özellikle Türkiye'deki öğretmen adaylarının epistemolojik inanç yapıları geçerli ve güvenilir bir şekilde değerlendirilmek için gerçekleştirilmiştir. Ölçek, öğrencilerin öğrenme süreçlerini, akademik performansları ve eleştirel düşünme becerilerini etkileyen temel bilişsel inançlar ortaya çıkarmayı hedefler.

Uyarlama ve doğrulama çalışması 2012 yılında Cam, Topcu ve arkadaşları tarafından yapılmış olup, ölçeğin Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin uluslararası standartlara uygun olduğunu göstermektedir. Bu ölçek, eğitim araştırmalarında ve pedagojik uygulamalarda öğrencilerin bilgiye yaklaşım tarzlarını anlamak için önemli bir kaynaktır.

Anahtar Kelimeler

Epistemolojik İnançlar, Epistemoloji, Öğretmen Adayları, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Bilişsel İnançlar.

Yazarlar

Aylin Cam, Mustafa Sami Topcu, Yücel Sulun, Gökhan Güven, Serap Arabacıoğlu.

Amaç

Epistemolojik İnançlar Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin bilginin kesinliği, kaynağı, yapısı ve bilginin edinilme hızı hakkındaki inançların çok boyutlu bir yapıda ölçmektir. Bu uyarlama çalışması'nın özel amacı, orijinal ölçeğin Türkçe kültür ve dil yapısına uygunluğunu test etmek ve özellikle üniversite düzeyindeki öğretmen adayları popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç sağlamaktır.

Ölçek, öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarını belirleyerek, eğitimcilerin daha etkili öğretim stratejileri geliştirmesine yardımcı olacak tanıtıcı bilgiler sunar. Özellikle pedagojik formasyon programlarında, öğrencilerin bilgiye dair sahip oldukları inançların mesleki gelişim üzerindeki etkilerini incelemek için kritik bir araçtır.

Yapı

Ölçek, literatürde yaygın olarak kabul gören çok boyutlu epistemolojik inançlar modeline dayanmaktadır. Bu yapı genellikle bilginin basitliği (basit/karmaşık), bilginin kesinliği (kesin/değilken), bilginin kaynağı (içsel/dışsal otorite) ve öğrenmenin hızı (hızlı/yavaş ve

kademeli) gibi boyutlar? içerir.

Bu inançlar, bireyin yeni bilgiyi nasıl i?ledi?ini, akademik zorluklarla nasıl ba?a ç?kt???n? ve ele?tirel dü?ünme gerektiren görevlere nasıl yakla?t???n? belirleyen meta-bili?sel bir çerçeve sunar. Ölçe?in faktör yap?s?, bu boyutlar?n Türk örnekleminde de ayr???p ayr??mad???n? incelemek üzere tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bo? bırakılm?? olsa da, Cam ve arkadaş?lar?n?n (2012) çal??mas? kapsaml? bir geçerlik analizini içermektedir. Bu analizde, ölçe?in yap? geçerli?i genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir.

Yap?lan analizler, Türkçe formun orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? tatmin edici düzeyde yans?tt???n? göstermi?tir. Ayrıca, maddelerin kültürel uygunlu?unu sa?lamak amacıyla uzman görü?leri al?narak içerik geçerli?i de sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgisi kaynakta belirtilmemi? olmas?na rağmen, uyarlama çal??mas?nda ölçe?in iç tutarlılı??? (Internal Consistency) yayg?n olarak Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Cam et al. (2012) çal??mas?nda, ölçe?in genel olarak ve alt boyutlar baz?nda kabul edilebilir düzeyde yüksek güvenilirlik katsay?lar?na sahip oldu?u rapor edilmi?tir.

Güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretebilme yetene?ini destekleyerek, epistemolojik inançlar?n istikrarlı bir ?ekilde ölçüldü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, Faktör Analizi teknikleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s? incelenmi?tir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? do?rulamay? amaçlam??t?r.

Cam ve arkadaş?lar? (2012), orijinal EBI'n?n çok boyutlu yap?s?n? Türk örnekleminde de do?rulam?? ve ölçe?in alt boyutlar?n?n birbirinden ayr??an ancak ili?kili yapılar olarak i?ledi?ini istatistiksel olarak kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçek İngilizce'dir).

Popülasyon Grubu: Öğretmen Adayları (Yükseköğretim öğrencileri).

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik (Genellikle 18-25 yaş arası üniversite öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Biliş, Öğrenme İnançları, Cronbach Alfa, Geçerlik, Güvenilirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mustafa Sami Topçu

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: msamitopcu@gmail.com

Yayın Adresi: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir (Genellikle yayın adresi sorumlu yazarın kurumsal adresidir).

Ücretler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, akademik araştırma amaçlı bir uyarılma çalışması sonucu yayımlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Mustafa Sami Topçu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Telif hakları genellikle orijinal ölçeğin yaratıcısına ve uyarılma çalışması yapan yazarın dergisine aittir.

Testin uyarılma ve doğrulama yılı 2012'dir. Ölçeğin orijinal PDF belgesi [buradan](http://www.tr-psychology.com/epistemolojik-inanclar-olcegi-toad.pdf) indirilebilir: [epistemolojik-inanclar-olcegi-toad.pdf](http://www.tr-psychology.com/epistemolojik-inanclar-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Cam, A., Topcu, M. S., Sulun, Y., Guven, G. & Arabacioglu, S. (2012). Translation and validation of the Epistemic Belief Inventory with Turkish preservice teachers. *Educational Research and Evaluation: An International Journal on Theory and Practice*, 18(5), 441-458. doi:

10.1080/13803611.2012.689726.

Bu çal??man?n dijital nesne tan?mlay?c?s?na (DOI) do?rudan eri?im linki: [dx.doi.org](https://doi.org/10.1080/13803611.2012.689726)

Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içeri?inde yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Cam, Topçu ve di?erlerinin 2012 tarihli orijinal yay?nlar?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM